

გრიპის 2017-2018 წლების სეზონის მიმდინარეობა (18.01.2018)

დასავლეთ ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში, 2017 წლის 52-ე კვირიდან აღინიშნა გრიპის ვირუსების ცირკულაცია. 2018 წლის მე-2 კვირისთვის გრიპის აქტივობა გაიზარდა დასავლეთ ევროპის ჩრდილო და სამხრეთ ქვეყნებში, ამასთან გრიპის A და B ვირუსები, ქვეყნების მიხედვით, თანაცირკულირებდა სხვადასხვა პროპორციით; ევროპის CDC-ის ინფორმაციით, B ტიპის ვირუსით გამოწვეული შემთხვევები აღემატებოდა A ტიპით გამოწვეულს. ამ თვალსაზრისით განსხვავებულია სიტუაცია აშშ-ში, სადაც დომინანტურია A/H3.

საქართველო, გრიპისა და სხვა რესპირაციული ვირუსების ზედამხედველობას ახორციელებს მთელი წლის განმავლობაში, შესაბამისად, საზოგადოებას (მოსახლეობასა და სამედიცინო ქსელს) დროულად აწვდის ინფორმაციას, როგორც მოცირკულირე ვირუსების, ასევე იმ პროფილაქტიკური ღონისძიებების შესახებ, რომელთა გატარება მიზანშეწონილია ამ თუ იმ ეტაპზე.

ჩვენი ზედამხედველობის მონაცემებით, საქართველოში, 2017 წლის მეორე კვირიდან 2018 წლის მე-3 კალენდარულ კვირამდე ცირკულირებდა სხვადასხვა ტიპის რესპირაციული ვირუსი (რინო, ადენო, რესპირატორულ-სინციტიური და სხვ).

ამჟამად, მიმდინარე სეზონზე პირველად, საქართველოში გამოვლენილია B ტიპის გრიპის ვირუსის ცირკულაცია, თუმცა გრიპისმაგვარი დაავადების აქტივობა საშუალოზე დაბალია. გარემოებათა (რისკის) შეფასება გვაფიქრებინებს, რომ მომავალ კვირებში სავარაუდოდ მოიმატებს გრიპის ვირუსის აქტივობა და უფრო ფართოდ გავრცელდება, რაც ტიპიური და სტანდარტულია ამ პერიოდისთვის.

ზოგადად, 2017-2018 წლების გრიპის სეზონზე ჩრდილო ნახევარსფეროში მოცირკულირე გრიპის ვირუსები გენეტიკურად მსგავსია იმ ვირუსებისა, რომლებიც ცირკულირებდა 2017 წლის სეზონზე სამხრეთ ნახევარსფეროში და 2016-2017 წლების სეზონზე ჩრდილო ნახევარსფეროს სხვადასხვა ქვეყანაში. ამიტომ, ECDC წინასწარი შეფასებით მიიჩნევა, რომ ევროპის ქვეყნებში და მ.შ. საქართველოში A/H3-ით გამოწვეული ავადობა არ იქნება მაღალი.

ზოგადად, საზოგადოებრივი ზეგავლენის შემცირების მიზნით მიზანშეწონილია გრიპის პროფილაქტიკის სამი საკვანძო ასპექტი:

1. გრიპის საწინააღმდეგო იმუნოზაცია - რაც იცავს გრიპის მძიმე მიმდინარეობისგან ან ლეტალური გამოსავლისგან; ჯანმო ავრცელებს რეკომენდაციას, რომ გრიპის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია არასდროსაა გვიან;
2. დაავადებულთა კონტაქტების შემცირება - რაც იცავს საზოგადოებას დაავადების გავრცელებისგან;

3. დროული ადექვატური მკურნალობა (ანტივირუსული პრეპარატებით) ექიმის დანიშნულებით - რაც მცირედ ამცირებს გრიპით ავადობის ხანგრძლივობას (1-1,5 დღით) და იძლევა მძიმე მიმდინარეობისას კეთილსაიმედო პროგნოზს.

ამჟამად, ჩვენი რეკომენდაციები ფოკუსირებულია ბოლო 2 მიდგომაზე, რადგან სახელმწიფომ 32 000 დოზით უკვე აცრა მაღალი რისკის ჯგუფები, ხოლო 12 000 მოქალაქე - თვითონ აიცრა კერძო სექტორში.

რაც შეეხება კონკრეტულ რეკომენდაციებს:

✓ დაავადებულთა კონტაქტების შემცირება:

თუ ადამიანს გამოუვლინდა გრიპის სიმპტომები: *უცაბედად დაწყებული მაღალი ცხელება (38°C და მეტი), ყელის ტკივილი, ხველა და სერთო ინტოქსიკაცია (კუნთების, სახსრების, თავის ტკივილი)*

- მაქსიმალურად უნდა მოერიდოს საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებს;
- სასკოლო, სააღმზრდელო დაწესებულებებში არ დაუშვან გრიპისმაგვარი დაავადების სიმპტომების მქონე პირები;
- ყველა დაავადებულმა გამოიჩინოს მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობა და გრიპისმაგვარი დაავადების სიმპტომებისას, ექიმთან მიმართვამდე, მოახდინოს თვითიზოლაცია;
- განსაკუთრებული სიფრთხილე გამოიჩინონ ორსულებმა და ქრონიკული დაავადებების მქონე პირებმა;
- ნებისმიერმა დაწესებულებამ მაქსიმალურად გააქტიუროს ხელების ჰიგიენის პროცედურები: სტანდარტულად ხელის დასუფთავება გამდინარე წყლითა და საპნით რეკომენდებულია საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილების, ტრანსპორტით სარგებლობის, ნებისმიერი ქმედების შემდეგ, რაც შესაძლოა უკავშირდებოდეს თვალთ უხილავ დაბინძურებას;
- გრიპის ვირუსების შეკავების მიზნით მიზანშეწონილია სპირტისშემცველი ხელის დასამუშავებლებით აღიჭურვოს ისეთი საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილები, სადაც მოსალოდნელია ინფიცირებულ/დაავადებულ პირთა კონცენტრაცია: აფთიაქები, პოლიკლინიკები, საავადმყოფოები, საბანკო მომსახურების ცენტრები, სატელეფონი კავშირგაბმულობისა და სხვა მომსახურების ოფისები. ხელის დასამუშავებლები უნდა განლაგდეს მოქალაქეთათვის ხელმისაწვდომ და თვალსაჩინო ადგილას.
- სივრცეები სადაც იმყოფება/იმყოფებოდა დაავადებული საჭიროებს სტანდარტულ სანიტარულ დასუფთავებას სველი წესით, სპეციალური სადეზინფექციო საშუალების გარეშე;
- რეკომენდებულია სათავსების ხშირი განიავება.

- ✓ დროული ადექვატური მკურნალობა (ანტივირუსული პრეპარატებით) ექიმის დანიშნულებით
- გრიპის სიმპტომების გამოჩენისთანავე მიმართეთ ექიმს! იმ შემთხვევაში თუ გამოვლინდება ისეთი სიმპტომები, როგორცაა - სუნთქვის გართულება, ქოშინი, ცხვირ-ტუჩის მიდამოს ციანოზი, მოვარდისფრო სისხლიანი ნახველი, ლეთარგია, გახანგრძლივებული ცხელება (38°C მეტი 3 დღის შემდგომ), ჩვილ ბავშვებში - ძუძუს წოვის შეუძლებლობა, გაუწყლოვება, ყიფლიბანდის დამაბულობა - სასწრაფოდ მიმართეთ ექიმს! შესაძლოა თქვენ გესაჭიროებოდეთ ჰოსპიტალიზაცია და სპეციფიკური მკურნალობა!
- გრიპისმაგვარი დაავადებების სიმპტომების მქონე პაციენტებს, როდესაც ქვეყანაში დადგენილია გრიპის ვირუსის ცირკულაცია, სპეციალური ლაბორატორიული კვლევები გრიპის ვირუსის ტიპების ან ქვეტიპების იდენტიფიცირებისათვის და მკურნალობის ტაქტიკის განსასაზღვრად არ ესაჭიროებათ.
- გრიპით დაავადებულთა სამკურნალოდ არ გამოიყენება ანტიბიოტიკი!
- გრიპის სამკურნალოდ გამოიყენება ე.წ. ანტივირუსული პრეპარატები **oseltamivir, zanamivir, peramivir**.

სამედიცინო დაწესებულებაში გრიპის პრევენციისა და კონტროლის რეკომენდაციები

- გრიპით დაავადებული პაციენტები უნდა მოთავსდნენ ცალკე პალატაში ან კოჰორტულად;
- შეძლებისდაგვარად უნდა შეიზღუდოს პაციენტების პალატის გარეთ გადაადგილება;
- პაციენტებს პალატის გარეთ გადაადგილებისას ან ტრანსპორტირებისას სავალდებულოა ეკეთოთ ნიღაბი;
- სამედიცინო პერსონალმა მკაცრად უნდა დაიცვას ხელის ჰიგიენის წესები;
- სამედიცინო პერსონალმა უშუალოდ პალატიდან გამოსვლის წინ ხელები უნდა დაიმუშაოს ანტისეპტიკური საშუალებებით;
- სამედიცინო პერსონალი ვალდებულია, პაციენტთან ფიზიკური კონტაქტის დროს გამოიყენოს ერთჯერადი ხელთათმანი;
- სამედიცინო პერსონალი ვალდებულია ატაროს ნიღაბი;

- სამედიცინო დაწესებულებები ანტივირუსულ თერაპიას იწყებენ კლინიცისტის გადაწყვეტილებით, გრიპის ვირუსის ტიპების ან ქვეტიპების იდენტიფიცირების გარეშე, ქვეყანაში მოქმედი გაიდლაინების საფუძველზე.